
ความสามารถในการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยว ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดชัยนาท (Competence in Tourist Attraction Management of Local Administration in Chagwat Chai Nat)

วรนาถ ดวงอุดม¹

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ศึกษาสถานะการบริหารจัดการการท่องเที่ยวขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกระดับ ทั้งองค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาลตำบล และองค์การบริหารส่วนตำบลจังหวัดชัยนาทในด้านต่างๆ ทั้งด้านการจัดการความรู้ การบูรณาการนโยบาย แผนงาน โครงการ การบริหารงบประมาณและการจัดเก็บรายได้ การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ การบริหารจัดการเครือข่ายในการท่องเที่ยวและการพัฒนาเครือข่ายกับสถาบันการศึกษาในพื้นที่และชุมชน รวมถึงการตลาดและการประชาสัมพันธ์ (2) เพื่อศึกษาปัญหาอุปสรรคทั้งด้านการบริหารจัดการความรู้ การบริหารงบประมาณรายได้ การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวโดยให้ประชาชนในชุมชนมีส่วนร่วม (3) เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการบริหารจัดการการท่องเที่ยวขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่สอดคล้องกับความต้องการของนักท่องเที่ยว สามารถอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวให้มีความยั่งยืน งานวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยใช้แบบสัมภาษณ์ การสังเกต การสนทนากลุ่ม เวทีเรียนรู้และการวิเคราะห์เอกสารในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผลการวิจัย พบว่า สถานะของการบริหารจัดการการท่องเที่ยวขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดชัยนาทโดยภาพรวมได้รับการพัฒนาขึ้นในระดับหนึ่ง และมีความหลากหลายของระดับความสามารถในการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยว ในด้านการจัดการความรู้ยังมีข้อจำกัด ทั้งด้านความรู้ความเข้าใจ ทักษะ รวมทั้งการฝึกอบรมและเผยแพร่ ในด้านการบูรณาการนโยบาย แผนงาน โครงการ มีเพิ่มขึ้นแต่ยังไม่เพียงพอ บางแห่งมีกรณีตัวอย่างที่มีความโดดเด่น มีรูปแบบบริหารจัดการเฉพาะพื้นที่ สามารถระดมงบประมาณและบริหารจัดการได้ดี ซึ่งในงานวิจัยได้ถอดบทเรียนไว้สำหรับการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์โดยภาพรวม พบว่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นส่วนใหญ่ยังอยู่ในสภาพที่ขาดแคลนงบประมาณ พัฒนามตามสภาพงบประมาณที่มี บางแห่งพัฒนาโดยขาดความละเอียดอ่อนต่อการอนุรักษ์ ขาดความเข้าใจ และประสบการณ์ ในด้านการบริหารจัดการเครือข่ายการท่องเที่ยว พบว่าในระดับจังหวัดมีการหนุนช่วยบางพื้นที่ ในระดับอำเภอพบว่า บางพื้นที่มีความพยายามเชื่อมโยงเครือข่ายระหว่างเทศบาลตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบลในพื้นที่ ภายในแต่ละอำเภอ ซึ่งมีแนวโน้มและความเป็นไปได้ที่จะพัฒนาให้เข้มแข็ง หากได้รับการสนับสนุนที่ดีต่อไป ในด้านการพัฒนาเครือข่ายร่วมกับสถาบันการศึกษาต่างๆ งานวิจัยพบว่า การเชื่อมโยงเครือข่ายกับ

¹ มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม 39/1 ถ. รัชดาภิเษก แขวงจันทรเกษม เขตจตุจักร กรุงเทพฯ 10900 อีเมลล์ woranartd@hotmail.com เป็นงานวิจัยที่ได้รับทุนสนับสนุนจากเครือข่ายวิจัยภาคกลางตอน คณะกรรมการอุดมศึกษาแห่งชาติ 2554

สถาบันการศึกษาในระดับพื้นที่ยังมีไม่มาก และมีความต้องการกลไกในการส่งเสริมและพัฒนา นอกจากนี้ยังพบว่าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นส่วนใหญ่ ยังมีปัญหาอุปสรรคทั้งด้านการจัดการความรู้ การบริหารงบประมาณรายได้ การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวโดยให้ประชาชนและชุมชนมีส่วนร่วม มีกรณีศึกษาบางพื้นที่ที่สามารถระดมการมีส่วนร่วมของชุมชนได้ เช่น เทศบาลตำบลหันคา เทศบาลตำบลวัดสิงห์ ที่ตั้งการมีส่วนร่วมพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวโดยอาศัยกลุ่มผู้สูงอายุ สำหรับแนวทางการพัฒนาเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกระดับ งานวิจัยได้วิเคราะห์แนวทางการพัฒนาทั้งที่เป็นแนวทางร่วมและแนวทางเฉพาะพื้นที่อย่างเป็นรูปธรรม

สำหรับข้อเสนอแนะต่อภาครัฐ คือ ภาครัฐควรให้การสนับสนุนการพัฒนาขีดความสามารถในการบริหารจัดการแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพิ่มขึ้นและควรวิจัยเชิงปฏิบัติการเพื่อนำแนวทางพัฒนาจากงานวิจัยไปทดลองพัฒนาในพื้นที่และวิจัยผลที่ได้ต่อไป

คำสำคัญ: ความสามารถในการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยว องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดชัยนาท

ABSTRACT

The objectives of this research are 1) to study the status of tourism management at all levels of local authorities in Chainat province in terms of knowledge management, integration of policy, plan, project, management of budget, the collection of revenue, eco-tourism development, management network of travel, develop networks with local educational institutions and communities and marketing and public relations; 2) to study the problems in terms of knowledge management and management of budget revenue. The tourism attraction can be developed with public participation in communities; 3) to study the development approach to enhance the management of corporate travel management section consistent with the needs of tourists in order to conserve resources for sustainable tourism.

The research is expected to benefit by developing the capacity of local authorities at all levels in Chainat province and other provinces. This research is a qualitative research used for data collection by interview, group discussion, document analysis and the observation. The results show that there are many limitations to develop many domains. But there are some cases that are outstanding as they are administration form only and can mobilize and manage the budget better as administrative organizations of Chainat province and Nong Noi municipality with low income because there is only one major attraction. We can concluded that there are many area need to develop to be well, if the province get good support with various educational institutions' networks. The research finds some areas are linked to an agreement with Chandrakasem Rajabhat University. This research has collected many ways to develop the guideline that is available in many areas and specific areas in the dimensions of the tourism component and tourist products. This way they can concretely be applied to the real world. The knowledge can exchange inside the district and among other districts.

For policy recommendations, the government should support local authorities to manage in tourism areas. The local self-reliance cannot be achieved realistically due to lack of budget. The proposal is to continue the research in an action-oriented approach.

Keywords: Competence in Tourist Attraction Management, Local Government, Chainat Province

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

จังหวัดชัยนาทเป็นจังหวัดที่มีแหล่งท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียง และน่าสนใจเป็นจำนวนมาก เช่น สวนนกชัยนาท เขื่อนเจ้าพระยา วัดปากคลองมะขามเฒ่า วัดพระบรมมหาธาตุวรวิหาร วัดธรรมามูล สวนส้มโอ พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติชัยนาทผืนผ้าฝ้าย พาร์มจระเข้สันต์อนุสาวรีย์ขุนสวรรค์ สวนลิง วัดสองพี่น้อง วัดอินทาราม วัดไถลั้งวัด และวัดพิชัยนาท เป็นต้น รายได้จากการท่องเที่ยวของจังหวัดเป็นรายได้ที่หากได้รับการบริหารจัดการที่ดี จะเป็นการเพิ่มรายได้ให้แก่ประชาชนในพื้นที่และสามารถรักษาคุณค่า ทางประวัติศาสตร์ วัฒนธรรมของแหล่งท่องเที่ยวต่างๆ ให้มีความยั่งยืน สามารถจัดการบริการให้สอดคล้องกับพฤติกรรมและความต้องการของนักท่องเที่ยว ทั้งด้านอำนวยความสะดวก และกิจกรรมที่สามารถเพิ่มแรงดึงดูดใจเชิงสร้างสรรค์แก่นักท่องเที่ยวซึ่งมีความเป็นพลวัต เคลื่อนไหวเปลี่ยนแปลงไปตามสภาวะการณ์ของโลกในยุคโลกาภิวัตน์และสังคมตลอดเวลา

อย่างไรก็ตามจากการทบทวนงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และลงพื้นที่สำรวจภาคสนามในจังหวัดชัยนาท คณะวิจัยพบว่า ศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดชัยนาทยังไม่ได้รับการพัฒนา เพื่อให้สามารถตอบสนองต่อนักท่องเที่ยวได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งด้านกายภาพ วิถีชีวิต ประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ดังเห็นได้จากสถิติจำนวนนักท่องเที่ยวเข้ามาท่องเที่ยวในจังหวัดชัยนาทน้อยที่สุด เมื่อเปรียบเทียบกับในกลุ่มจังหวัด (ลพบุรี สิงห์บุรี อ่างทอง ชัยนาท) ต่อเนื่องตั้งแต่ปี 2547

จนถึงปี 2552 และเมื่อวิเคราะห์ขีดความสามารถโดยใช้ดัชนีวัดด้านรายได้ของการท่องเที่ยวเปรียบเทียบกับ 4 จังหวัด ในระยะเวลาเดียวกันพบว่า จังหวัดชัยนาทเป็นจังหวัดที่มีรายได้จากการท่องเที่ยวน้อยที่สุดอย่างต่อเนื่อง เช่นกัน (สำนักงานสถิติของสำนักงานการพัฒนาการท่องเที่ยว. 2553) สาเหตุหนึ่งที่สำคัญคือความสามารถในการบริหารจัดการของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐ เอกชน และชุมชน ยังมีข้อจำกัดในหลายด้าน ทั้งด้านการจัดการความรู้ การบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวให้สามารถดึงดูดใจ โดยไม่กระทบต่อสิ่งแวดล้อม การอำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยว การบริหารงบประมาณรายได้ ตลอดจนการสร้างโอกาสให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ การสร้างกิจกรรมทางวิถีชีวิต วัฒนธรรม และพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ร่วมกับการพัฒนาขีดความสามารถของการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยว นั้น องค์การต่างๆ ที่เกี่ยวข้องล้วนมีบทบาทและเป็นปัจจัยที่สำคัญในการส่งเสริมการท่องเที่ยว โดยเฉพาะอย่างยิ่ง องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นในทุกกระดับ เช่น องค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาลเมือง เทศบาลตำบล และองค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งเป็นกลไกในการบริหารจัดการที่สำคัญ หากได้รับการส่งเสริมให้บริหารจัดการได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล จะส่งผลให้การท่องเที่ยวประสบความสำเร็จ สามารถพัฒนาศักยภาพ และทรัพยากรที่มีอยู่ในพื้นที่ และสร้างรายได้เสริมให้แก่ประชาชนในท้องถิ่น ทั้งนี้ เนื่องจากองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นมี

ความเกี่ยวข้องใกล้ชิดกับชุมชน และแหล่งท่องเที่ยวอย่างมาก

นอกจากนี้ จากการทบทวนงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับบทบาท และศักยภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พบว่า ส่วนใหญ่งานวิจัยที่ผ่านมา เป็นการวิจัยเชิงสำรวจความพึงพอใจ และความต้องการของนักท่องเที่ยว และมุ่งศึกษาไปที่ระดับองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นส่วนใหญ่ ยังไม่มีการศึกษาภาพรวมอปท.ทุกระดับในจังหวัดเดียว และบางงานวิจัยศึกษาในระดับภูมิภาค เช่น งานวิจัยเชิงคุณภาพการศึกษาความคิดเห็นและทัศนคติของนักท่องเที่ยวและผู้ประกอบการธุรกิจที่มีต่อจังหวัดสิงห์บุรี ลพบุรี สระบุรี ชัยนาท (บริษัท ทูริสโวลด์ คอมมูนิเคชั่น จำกัด, 2548) คณะวิจัยได้นำมาต่อยอดเพื่อเสนอแนวทางในการพัฒนาความสามารถในการบริหารจัดการของอปท.ด้านการตลาด และการประชาสัมพันธ์ และจากการทบทวนงานวิจัยเรื่อง ผลงานวิจัยตามยุทธศาสตร์เพื่อพัฒนาจังหวัดชัยนาท (สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัยร่วมกับจังหวัดชัยนาท, 2550) และงานวิจัยเรื่องการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศคลองมหาสวัสดิ์และคลองโยงสำหรับสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม (จินตนา พงศ์ถิ่นทองงาม, 2543) ผลวิจัยมีข้อเสนอว่าควรมีการจัดอบรมเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับนักท่องเที่ยวทางน้ำให้แก่สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล โดยจัดร่วมกับกลุ่มเป้าหมายในอำเภออื่นและพื้นที่ใกล้เคียง เพื่อสร้างเครือข่ายและร่วมรับรู้ความต้องการของประชาชน ซึ่งเป็นการศึกษาเชิงประเมินความรู้และเจตคติการฝึกอบรม นอกจากนี้เมื่อทบทวนงานวิจัยเรื่อง กลยุทธ์การตลาดและการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวจังหวัดชัยนาท (วรนาถ ดวงอุดม, 2553) งานวิจัยดังกล่าวมีข้อเสนอแนะให้ศึกษาต่อยอด เพื่อพัฒนาความสามารถของการบริหารจัดการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น(อปท.) ในด้านต่างๆ ทุกระดับของ จังหวัดชัยนาท คณะวิจัยจึงได้วิจัยต่อยอด

โดยเน้นการวิจัยเชิงคุณภาพ เพื่อเจาะลึกทั้งในด้านความสามารถของอปท.ที่มีอยู่ ถอดบทเรียนประสบการณ์ในบางพื้นที่ๆ บริหารจัดการได้ดี รวมทั้งศึกษาปัญหาอุปสรรค เพื่อวิเคราะห์และพัฒนากการเรียนรู้ สร้างความตระหนักผ่านกระบวนการวิจัย นำผลงานวิจัยเพื่อให้องค์กรต่างๆ ที่เกี่ยวข้องได้นำไปพัฒนา นโยบาย แผนงาน เสริมสร้างศักยภาพ และพัฒนาแนวทางการบริหารจัดการการท่องเที่ยวของอปท.จังหวัดชัยนาทให้ประสบความสำเร็จยิ่งขึ้นต่อไป

2. จุดมุ่งหมายของการวิจัย (Objectives)

1. เพื่อศึกษาสถานการณ์บริหารจัดการการท่องเที่ยวขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกระดับทั้งองค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาลตำบล และองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดชัยนาทในด้านต่างๆ ทั้งด้านการจัดการความรู้ การบูรณาการนโยบาย แผนงาน โครงการ การบริหารงบประมาณ และการจัดเก็บรายได้ การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ การบริหารจัดการเครือข่ายในการท่องเที่ยว และพัฒนาเครือข่ายกับสถาบันการศึกษาในพื้นที่ และชุมชน การตลาดและการประชาสัมพันธ์

2. เพื่อศึกษาปัญหาอุปสรรคในด้านต่างๆ ของการบริหารจัดการทั้งด้านการจัดการความรู้ การบริหารด้านงบประมาณรายได้ การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว โดยการให้ประชาชนในชุมชนมีส่วนร่วม

3. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการบริหารจัดการการท่องเที่ยวขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้ทุกระดับให้สอดคล้องกับความต้องการของนักท่องเที่ยว และสามารถอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวให้มีความยั่งยืน

3. ขอบเขตของการวิจัย (Scope of Research)

3.1. ขอบเขตของเนื้อหาการวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาความสามารถด้านการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดชัยนาททุกระดับ

3.2. ขอบเขตประชากร งานวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญในงานวิจัยประกอบด้วย 4 กลุ่ม ดังนี้

กลุ่มที่ 1 คือ ผู้บริหารระดับสูง ระดับกลาง และระดับล่างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวในพื้นที่รับผิดชอบ เฉลี่ยแห่งละ 3-4 คน 8 แห่ง รวม 30 คน ได้แก่ นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด นายกและรองนายกองค์การบริหารส่วนตำบล รวมทั้งปลัดเทศบาลและอบต.และเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง

กลุ่มที่ 2 คือ ตัวแทนประชาชน ชุมชนและองค์กรภาคเอกชนในพื้นที่เป้าหมาย บริเวณสถานที่ท่องเที่ยว แห่งละ 3-5 คน 8 แห่ง รวม 27 คน ได้แก่ นายกสมาคมธุรกิจท่องเที่ยว เจ้าอาวาสวัดที่มีสถานที่ท่องเที่ยวสำคัญ ผู้ใหญ่บ้าน และผู้นำชุมชน

กลุ่มที่ 3 คือ นักท่องเที่ยวที่ท่องเที่ยวในจังหวัดชัยนาท ทั้งที่เป็นผู้ที่อยู่ในจังหวัดและมาจากภายนอก แห่งละ 2 คน 8 แห่ง รวม 16 คน

กลุ่มที่ 4 คือ ตัวแทนภาครัฐที่เกี่ยวข้อง ระดับจังหวัด เช่น ท้องถิ่นจังหวัด ผู้อำนวยการ ท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัด ผู้บริหารสำนักงานจังหวัด ผู้บริหารสถานศึกษาระดับต่างๆ ในพื้นที่ ครู ปลัดอำเภอ และอื่นๆ จำนวน 10 คน

3. ขอบเขตด้านระยะเวลาที่ใช้ในการเก็บข้อมูล 1 ปี (มีนาคม 2553 – เมษายน 2554)

4. สถานที่เก็บข้อมูล คือ สถานที่ท่องเที่ยวที่สำคัญของจังหวัดชัยนาท 8 แห่ง ซึ่งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีส่วนในการรับผิดชอบโครงการท่องเที่ยว ได้แก่ (1) เทศบาลตำบลชัยนาท (2) เทศบาลตำบลวัดสิงห์ (3) เทศบาลตำบลหนองน้อย (4) เทศบาลตำบลแพรกศรีราชา (5) เทศบาลตำบลบ้านเขียน (6) องค์การบริหารส่วนตำบลมะขามเฒ่า (7) องค์การบริหารส่วนตำบลหันคา (8) องค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยนาท และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกระดับดังกล่าว ในพื้นที่ 4 อำเภอ ในจังหวัดชัยนาท ได้แก่ (1) อำเภอเมือง (2) อำเภอวัดสิงห์ (3) อำเภอสรรคบุรี (4) อำเภอหันคา

4. วิธีการดำเนินการวิจัย (Methodology)

4.1 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำเครื่องมือแบบสัมภาษณ์ซึ่งได้ผ่านการตรวจสอบคุณภาพแล้ว ทำการเก็บรวบรวมภาคสนาม ซึ่งมีขั้นตอนในการดำเนินงานดังนี้

1. ติดต่อประสานงานขอความร่วมมือพร้อมทั้งอธิบายวัตถุประสงค์ของการวิจัย และประโยชน์ที่จะได้รับทางด้านวิชาการ พร้อมทั้งนัดหมายวัน เวลาในการเก็บข้อมูล

2. ดำเนินการเก็บข้อมูล ตามแผนงานที่กำหนดไว้

3. แบบสัมภาษณ์เชิงลึก คณะผู้วิจัยได้ทำการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ที่เลือกแบบเจาะจง

4. เก็บข้อมูลจากการจัดเวทีระดมความคิด โดยผู้เข้าร่วมคือ ตัวแทนผู้ให้ข้อมูลสำคัญกลุ่มต่างๆ และผู้ที่เกี่ยวข้องด้านการท่องเที่ยวจังหวัดชัยนาท

4.2 ขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ออกแบบเครื่องมือในการวิจัย โดยใช้แบบสัมภาษณ์ ซึ่งได้ผ่านการตรวจสอบ ทดลองใช้ และปรับปรุง ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนาม โดยมีขั้นตอนในการดำเนินงานดังนี้

1. คณะผู้วิจัยได้ทำการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างที่ถูกเลือกแล้วตั้งระบุไว้ โดยได้ประสานงาน และส่งแบบสัมภาษณ์ให้ล่วงหน้าเพื่อประโยชน์ในการจัดเตรียมความคิดและข้อมูลรวมทั้งเอกสารที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย

2. จัดการสนทนากลุ่ม (Focus Group) และสนทนากลุ่มย่อย (Small Group) โดยมีผู้เข้าร่วมคือ ผู้บริหารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เช่น ปลัดเทศบาลตำบล ปลัดเทศบาลเมือง นายกเทศบาลตำบล ผู้นำชุมชน ผู้ใหญ่บ้าน ประธานชุมชน ประธาน อสม. ภาคเอกชน นักท่องเที่ยว พระสงฆ์ จำนวน 5 ครั้ง คือ

ครั้งที่ 1 จัดสนทนากลุ่มย่อย (Small Group) ที่ตำบลบ้านเขียน เพื่อวิเคราะห์การบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวของเทศบาลตำบลบ้านเขียน ผู้เข้าร่วมคือ นายกเทศบาลตำบล ปลัดเทศบาล ผู้ใหญ่บ้าน และผู้นำชุมชนรวม 5 คน

ครั้งที่ 2 จัดสนทนากลุ่ม (Focus Group) ที่ตำบลหันคา ผู้เข้าร่วมคือ ปลัดเทศบาลตำบลประธาน อสม.อำเภอหันคา และประชาชนชุมชนต่างๆ รวม 8 คน

ครั้งที่ 3 จัดเวทีระดมความคิด ตัวแทนผู้นำชุมชน จากตำบลปากคลองมะขามเฒ่า และเทศบาลตำบลวัดสิงห์ ที่สำนักงาน สาธารณสุขของ อำเภอวัดสิงห์ สัมภาษณ์เชิงลึกและจัดเวทีระดมความคิดถามความเห็นเกี่ยวกับงานวิจัย โดยมีผู้สูงอายุเข้าร่วมจำนวน 28 คน โดยผู้สูงอายุและเจ้าหน้าที่ได้ร่วมกันแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยวของอำเภอวัดสิงห์และอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย

ครั้งที่ 4 สนทนากลุ่มที่วัดมหาธาตุ สรรคบุรี ผู้เข้าร่วม 6 คน ได้แก่ กรรมการวัด เจ้าอาวาสวัดประธานชมรมลูกขุนสรรค์

ครั้งที่ 5 เวทีนำเสนอร่างรายงานผลวิจัยและจัดเวทีเรียนรู้โครงการวิจัย ความสามารถในการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดชัยนาท ผู้เข้าร่วม 32 คน ส่วนใหญ่เป็นตัวแทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่วิจัย ตัวแทนองค์กรภาครัฐที่เกี่ยวข้อง ตัวแทนแกนนำชุมชน และคณะวิจัยรวมทั้งคณะวิทยากรที่มีประสบการณ์ด้านการบริหารจัดการการท่องเที่ยวจากจังหวัดสุพรรณบุรี และลพบุรี

4.3 การดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลทั้งภาคเอกสารและการเก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนาม (Field Data Collection)

1. การเก็บรวบรวมข้อมูลภาคเอกสาร (Document Data Collection) ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสารเกี่ยวกับยุทธศาสตร์ การบริหารจัดการการท่องเที่ยวของ อปท.และหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง นำมาวิเคราะห์
2. การเก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนาม (Field Data Collecting) โดยใช้การสัมภาษณ์เชิงลึก ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยการนัดหมาย ผู้ให้

ข้อมูลสำคัญ (Key Informant) พร้อมทั้งขอเวลาในการสนทนาตามประเด็นปัญหาที่กำหนดไว้

4.4 การวิเคราะห์และประมวลผลข้อมูล

เมื่อได้ข้อมูลมาแล้ว ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์และประมวลผลดังนี้

1. ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามเชิงลึก ผู้วิจัยได้นำมาวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis) โดยแยกออกตามประเด็นปัญหาที่กำหนดไว้ และสรุปในภาพรวม รวมทั้งทำการสังเคราะห์ในประเด็นที่สำคัญๆ เป็นรายบุคคล โดยใช้หลักตรรกะวิทยาในการอธิบาย
2. การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพซึ่งเป็นข้อมูลเชิงคุณภาพ (Qualitative Data) ที่เป็นเชิงพรรณนา ทั้งนี้การวิเคราะห์ความสามารถในการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยว วิเคราะห์ข้อมูลจากการที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่วิจัยแต่ละแห่งนั้น ได้ดำเนินการในการบริหารจัดการในด้านต่างๆ มากน้อย และมีประสิทธิภาพเพียงใด ทั้งด้านการวางแผนงาน จัดกิจกรรมการท่องเที่ยวให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ทุกระดับ ทั้งระดับจังหวัด ภูมิภาค และระดับประเทศ และความต้องการของนักท่องเที่ยว รวมทั้งมีความสามารถในการบริหารจัดการองค์กร ทั้งด้านการให้ความสำคัญจัดบุคลากร มีแผนและงบประมาณรองรับพัฒนาและอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยว การประสานงานกับองค์กรภาคีทั้งในพื้นที่และภายนอกอย่างต่อเนื่อง สร้างโอกาสการมีส่วนร่วมจากประชาชน ชุมชน เพื่อบริการการท่องเที่ยวให้มีประสิทธิภาพและมีความยั่งยืน รวมทั้งมีความสามารถด้านการจัดการความรู้ ได้แก่ การมีความรู้ความเข้าใจด้านการท่องเที่ยว หรือมีประสบการณ์การพัฒนาการท่องเที่ยว รับรู้ เข้าใจปัญหา และแนวทางพัฒนาเผยแพร่นโยบายและยุทธศาสตร์การพัฒนาการท่องเที่ยวให้ประชาชนในพื้นที่รับรู้ พัฒนาการบริการที่เกี่ยวข้องเช่น มัคคุเทศก์ ที่พัก อาหาร ขยายของที่ระลึก ความสะอาด การตลาด การประชาสัมพันธ์ การจัดทำฐานข้อมูล การจัดทำแผนพัฒนาเส้นทางท่องเที่ยวร่วมกัน นอกจากนี้

ยังรวมถึงการมีธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการ การท่องเที่ยวอีกด้วย

3. วิเคราะห์ ตรวจสอบและยืนยันความถูกต้องของ ข้อมูล โดยการสอบถาม ตัวแทนจากหลายกลุ่ม อาชีพในพื้นที่ และนำร่างผลงานวิจัยรับฟัง ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแก้ไข ในเวทีนำเสนอ ร่างผลวิจัยและจัดเวทีเรียนรู้งานวิจัย ในประเด็นที่เป็นความต้องการของพื้นที่ ทั้งนี้ เพื่อตรวจสอบ ความถูกต้องและพัฒนางานวิจัย รวมทั้งพัฒนา ความรู้ด้านการบริหารจัดการการท่องเที่ยว

5. ผลการวิจัย (Result)

ผลการวิจัยในด้านการวิเคราะห์สถานะ การบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวขององค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่น พบว่า องค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่นจังหวัดชัยนาทมีความสามารถในการพัฒนา แหล่งท่องเที่ยวที่หลากหลาย เมื่อวิเคราะห์ผลจาก พื้นที่วิจัยโดยภาพรวม พบว่า ส่วนใหญ่สถานะ ความสามารถในการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยว อยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อวิเคราะห์เป็นรายพื้นที่ และระดับขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นพบว่า ใน ระดับจังหวัด องค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยนาทมี ความสามารถในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวอยู่ใน ระดับมาก ส่วนในระดับเทศบาลตำบลและองค์การ บริหารส่วนตำบลในพื้นที่วิจัยมีความหลากหลาย ระดับ ทั้งระดับมาก ปานกลาง น้อย ขึ้นอยู่กับปัจจัย หลายด้าน ทั้งปัจจัยภายในและภายนอก ได้แก่ วิสัยทัศน์ การวางแผนของผู้บริหาร ประสิทธิภาพ การบริหารจัดการ งบประมาณ แหล่งท่องเที่ยวทั้ง เชิงปริมาณและคุณภาพ บุคลากร และอื่นๆ รวมทั้ง ปัจจัยภายนอกที่เกี่ยวกับการได้รับการสนับสนุนจาก หน่วยงานต่างๆ ชุมชน ทั้งภายในจังหวัด ภูมิภาค และระดับประเทศ

สำหรับสถานะความสามารถในการบริหาร จัดการด้านการจัดการความรู้โดยภาพรวมพบว่า ทุก องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการบริหารจัดการ ความรู้ระดับน้อย ทั้งด้านการฝึกอบรมพัฒนา บุคลากรภายในองค์กร ในระดับบริหารและระดับ

เจ้าหน้าที่ ในขณะที่มีบทบาทเป็นองค์กรที่มี ความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับชุมชน การเผยแพร่ ความรู้แก่นักท่องเที่ยว การฝึกอบรมมัคคุเทศก์เพื่อ รองรับนักท่องเที่ยว ในงานวิจัยนี้ได้รวบรวม ความต้องการการฝึกอบรมในหัวข้อต่างๆ ที่เป็น ความต้องการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และ ผู้นำชุมชน ซึ่งบางส่วนมีความสอดคล้องกับงานวิจัย เรื่อง กลยุทธ์การตลาดและการประชาสัมพันธ์ การท่องเที่ยวจังหวัดชัยนาท (วรรณาท ดวงอุดม, 2553) เช่น การพัฒนาทักษะการบริหารจัดการของ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น การพัฒนาทักษะของ การบริหารพิพิธภัณฑ์ท้องถิ่น การพัฒนาสื่อ ประชาสัมพันธ์ในแหล่งท่องเที่ยวและอื่นๆ

ในส่วนสถานะด้านการบูรณาการนโยบาย แผนงาน โครงการ ด้านการท่องเที่ยวขององค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดชัยนาท พบว่า การบูรณาการโดยภาพรวมอยู่ในระดับน้อย แต่มี พื้นฐานและโครงสร้างที่เอื้อต่อการพัฒนาในอนาคต เช่น มีองค์การบริหารส่วนจังหวัดที่เข้มแข็ง มีเครือข่ายระดับประเทศ มีตัวอย่างของ การบูรณาการระดับอำเภอที่มีแนวโน้มจะพัฒนาได้ดี เช่น อำเภอวัดสิงห์ ที่มีเครือข่ายเทศบาลตำบล และ องค์การบริหารส่วนตำบล มีการรวมตัวกัน จัดกิจกรรมและประชุมกันหารือต่อเนื่อง นอกจากนี้ ผู้นำและบุคลากรที่เกี่ยวข้อง มีความตระหนักถึง ความสำคัญของการบูรณาการ มีความพยายามใน การบูรณาการในระดับหนึ่ง แต่ยังขาดความต่อเนื่อง และยังไม่สามารถทำให้ หน่วยงานและบุคคลที่ รับผิดชอบแหล่งท่องเที่ยวแต่ละพื้นที่ เปิดกว้างเพื่อ ได้รับความร่วมมือจากองค์กรอื่นๆ ทั้งที่อยู่ในท้องถิ่น และในพื้นที่อื่นๆ ได้

ในด้านการบริหารงบประมาณและการจัดเก็บ รายได้โดยภาพรวมพบว่า ในทุกพื้นที่และทุกระดับมี ปัญหา อุปสรรคด้านงบประมาณ และ มีความแตกต่างกันในระดับของความสามารถใน การบริหารงบประมาณและการจัดเก็บรายได้ รวมทั้ง การประสานทรัพยากรจากภายนอกมาช่วย เช่น ในระดับท้องถิ่นจังหวัด สำนักงานส่งเสริม

การปกครองส่วนท้องถิ่น ไม่มีงบประมาณสนับสนุนให้แต่ละพื้นที่ เทศบาลตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบลต้องใช้งบของตนเองในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเป็นหลัก ทำให้พื้นที่ที่มีรายได้น้อยมีงบประมาณน้อย พัฒนาไม่ได้มาก นอกจากนี้ยังพบว่า การคาดหวังให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใช้งบของตนเองโดยลำพังในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเป็นไปได้ยากยิ่ง ที่จะทำให้การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวประสบความสำเร็จ โดยเฉพาะในช่วงที่ผ่านมารัฐบาลตัดลดงบประมาณเพื่อให้อำนาจปกครองตามโครงการไทยเข้มแข็งทำให้มีอุปสรรคเพิ่มขึ้นอีก

สำหรับในด้านความสามารถในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ โดยภาพรวม พบว่าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกระดับต่างเข้าใจตระหนักความสำคัญของการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ แต่มีข้อจำกัดตรงที่ไม่สามารถเข้าไปผลักดันให้หน่วยงานที่ดูแลรับผิดชอบนั้นๆ รวมทั้งชุมชนให้มีความตระหนัก และพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวโดยคำนึงถึงการอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมรวมทั้งพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศได้อย่างมีประสิทธิภาพ จึงทำให้หลายพื้นที่ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และประชาชน รวมทั้งนักท่องเที่ยวมีความเห็นว่า การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวยังเน้นการสร้างอาคาร ในรูปแบบสมัยใหม่ ทั้งสวนนกชัยนาท วัดปากคลองมะขามเฒ่า วัดบ้านเข็ญ และอื่นๆ และเห็นว่าในอนาคตควรมีการสร้างอาคารตระหนักและปลูกจิตสำนึก ให้แก่เด็กและเยาวชน ชุมชน ประชาชนทั่วไป ผู้นำชุมชน ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรต่างๆ ที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐ เอกชน รวมทั้งนักท่องเที่ยว ให้เข้าใจถึงแนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวอย่างแท้จริง และมีความสอดคล้องกับสภาพพื้นที่ของจังหวัดชัยนาท

สำหรับด้านความสามารถในการบริหารจัดการเครือข่ายในการท่องเที่ยวและพัฒนาเครือข่ายกับสถาบันการศึกษาในพื้นที่ และชุมชน โดยภาพรวมการบริหารจัดการเครือข่ายในการท่องเที่ยวระดับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใน

จังหวัดชัยนาทด้วยกันนั้น มีการบริหารเครือข่ายในบางพื้นที่ เช่น เทศบาลตำบลหนองน้อย เทศบาลตำบลหันคา บริหารเครือข่ายระหว่างองค์กรภาครัฐต่างๆ มีการดำเนินการอยู่บ้างแต่มีข้อจำกัดอยู่มากทั้งด้านงบประมาณ และการเปิดความคิดในการยอมรับความร่วมมือซึ่งกันและกัน การบริหารจัดการเครือข่ายกับสถาบันการศึกษาในพื้นที่พบว่ามี การนำเครือข่ายในการจัดงานประเพณีเฉพาะกิจ และมีการฝึกอบรมเป็นครั้งคราว ขาดความต่อเนื่องและเป็นระบบ มีผลกระทบจากการที่ผู้บริหารหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องมีการโยกย้ายเปลี่ยนแปลงบ่อย

ในด้านความสามารถทางการตลาดและการประชาสัมพันธ์ โดยภาพรวม พบว่าในระดับท้องถิ่นจังหวัด ซึ่งเป็นหน่วยงานประสานส่วนกลางของจังหวัด ยังไม่มีบทบาทส่งเสริมด้านการตลาดและการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวจังหวัดชัยนาทเท่าที่ควร ซึ่งความเห็นดังกล่าวมีความสอดคล้องทั้งจากมุมมองของผู้บริหารและบุคลากรภายในองค์กร และจากภายนอกองค์กรซึ่งเป็นหน่วยงานภาครัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้อง สำหรับในระดับองค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยนาท พบว่า มีความสามารถด้านการตลาดและการประชาสัมพันธ์อยู่ในระดับดี เนื่องจากมีสถานที่ท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียง ดำเนินการต่อเนื่องมาเป็นระยะเวลาอันยาวนาน สวนนกชัยนาทเป็นเอกลักษณ์ของจังหวัด ที่มีความแตกต่างกับจังหวัดอื่นๆ แต่ยังไม่สามารถเชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยวกับ อปท.อื่นๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพของภาพรวมของเทศบาลตำบลและ อปท. พบว่าส่วนใหญ่ของพื้นที่ยังขาดทักษะและประสบการณ์ในด้านการบริหารจัดการตลาดและการประชาสัมพันธ์ มีเพียงบางที่ๆ มีความโดดเด่น เช่น เทศบาลตำบลหนองน้อยที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีความคิดสร้างสรรค์ ดำเนินการจัดทำเอกสารเผยแพร่ รวมทั้งจัดกิจกรรมต่างๆ เพื่อกระตุ้นและเผยแพร่แหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่ของตน เช่น วัดทรงเสวย ซึ่งได้รับการเผยแพร่เป็นที่รู้จักในจังหวัดใกล้เคียง ทั้งนี้ในพื้นที่มีแหล่งท่องเที่ยวเพียงแห่งเดียว นอกจากนี้ยัง

พบว่า จำนวน หรือปริมาณของสถานที่ท่องเที่ยวในเขตที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรับผิดชอบไม่ได้เป็นอุปสรรคทางการประชาสัมพันธ์มากนัก แต่หากพื้นที่ใดมีแหล่งท่องเที่ยวที่หลากหลาย ก็จะเป็นข้อได้เปรียบในการดึงดูดความสนใจ และทำให้นักท่องเที่ยวสามารถตัดสินใจเลือกได้มากขึ้น

ในด้านรูปแบบวิธีการที่ใช้ในการประชาสัมพันธ์ งานวิจัยพบว่า หน่วยงานส่วนใหญ่ยังใช้เป็นรูปแบบเดิมๆ เช่น การจัดงานประจำปี หุ่นฟางนก ก็ใช้ผู้จัดเดิม แนวคิดหลักของงานเหมือนเดิม ทำให้ไม่สามารถสร้างแรงจูงใจจากนักท่องเที่ยวเพิ่มขึ้นได้ ด้านป้าย คัทเออร์ และแผนที่บอกทาง ยังไม่สามารถแก้ไขได้ และยังไม่เพียงพอมีความต้องการช่วยเหลือจากภายนอกในการจัดทำสื่อเผยแพร่ ศูนย์ข้อมูลเรื่องการท่องเที่ยวโดยตรงของจังหวัดยังไม่เป็นระบบเท่าที่ควร และโดยภาพรวมของช่องทางการใช้สื่อ เช่น เว็บไซต์ที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวชยันนาท งานวิจัยพบว่าแต่ละเว็บไซต์มีพัฒนาการที่ดีขึ้นกว่าเดิม ทั้งด้านรูปแบบและเนื้อหา โดยเฉพาะอย่างยิ่ง www.chainatday.com ของสมาคมธุรกิจท่องเที่ยวจังหวัดชยันนาท มีรูปแบบและเนื้อหาที่ได้รับการพัฒนาให้สามารถประชาสัมพันธ์ได้เพิ่มขึ้นจากเดิม ส่วนเว็บไซต์ของจังหวัดชยันนาท www.chainat.go.th มีเนื้อหารายละเอียดเกี่ยวกับการท่องเที่ยวน้อย มีเพียงภาพสถานที่ท่องเที่ยวต่างๆ ส่วนเว็บไซต์ <http://chainat.mots.go.th> ของท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดชยันนาท มีเนื้อหาน้อยเมื่อเปิดเข้าไปดูบางรายการไม่มีข้อมูล เช่น แกลอรี่รูปภาพ และแผนที่ สำหรับในเว็บไซต์ของ ททท. สุพรรณบุรี ซึ่งรับผิดชอบพื้นที่เขตชยันนาทอยู่ด้วย เว็บไซต์มีเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับการแนะนำสถานที่ท่องเที่ยวจังหวัดชยันนาทจำนวน 5 แห่ง คือ ศูนย์วิทยาศาสตร์ ท้องฟ้าจำลอง สวนนกชยันนาท วัด พระธรรมมูล วัด พระบรมธาตุมุทวิหาร พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ ชยันนาทมูลณี และมูลนิธิบูรณะชนบทแห่งประเทศไทย ในพระบรมราชูปถัมภ์ เท่านั้น ทั้งนี้ในอนาคตควรได้รับการพัฒนาให้

ครอบคลุมยิ่งขึ้นทั้งเนื้อหาและรูปแบบ เพื่อตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยวได้อย่างมีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น

ผลงานวิจัยตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 ปัญหาอุปสรรคของการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดชยันนาท โดยภาพรวมงานวิจัย พบว่า ปัญหา อุปสรรคร่วมของทุกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในทุกระดับ คือ ปัญหาเรื่องงบประมาณ ส่วนใหญ่มีงบประมาณน้อย พัฒนาตามสภาพงบประมาณที่มี ขาดการบูรณาการงบประมาณจากหน่วยงานอื่นๆ ในพื้นที่ขาดทักษะในการดึงงบประมาณจากภายนอก รวมทั้งทักษะการบริหารจัดการเพื่อสร้างรายได้ให้แก่แหล่งท่องเที่ยว และองค์กรในพื้นที่ยังมีไม่มาก ทำให้ประชาชนในพื้นที่ไม่สามารถเชื่อมโยงผลประโยชน์เฉพาะหน้า กับผลประโยชน์ระยะยาวที่ได้รับจากการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ที่มีความยั่งยืนได้ ปัญหาอุปสรรครองลงไปคือ การบูรณาการนโยบายแผนงานโครงการที่ยังไม่เพียงพอ การแลกเปลี่ยนการบริหารจัดการความรู้ แม้มีอยู่บ้างแต่ยังขาดความต่อเนื่อง และเป็นบรรยากาศที่เปิดกว้างในการระดมและแลกเปลี่ยนความรู้ประสบการณ์ยังมีความเกรงใจ ความไม่เข้าใจและความขัดแย้งระหว่างกัน เช่น มีช่องว่างระหว่างวัดกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ระหว่างประชาชนทั่วไปกับวัด ระหว่างประชาชนกับหน่วยงานภาครัฐ และระหว่างภาคเอกชนกับรัฐ โดยสะท้อนรูปธรรมแตกต่างกัน เช่น วัดมีรายได้มาก ท้องถิ่นให้สนใจความช่วยเหลือ ในขณะที่วัดต้องการการสนับสนุนในเรื่องอื่นๆ เช่น การพัฒนาบุคลากร การพัฒนาทักษะในการบริหารจัดการวัดโดยบูรณาการกับการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ในบางกรณีที่พบในงานวิจัย ผู้บริหารวัดมีแนวคิดในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวแตกต่างกับหน่วยงานรัฐ เช่น กรณีของเทศบาลตำบลแพรภคคีราชา เทศบาลตำบลบ้านเขวียน

สำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่วิจัยในจังหวัดชยันนาท ที่มีบทเรียนประสบการณ์ยังไม่ได้มีการถอดบทเรียนเชิงลึกเพื่อเผยแพร่

มีบางพื้นที่ที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นพยายามบริหารจัดการพัฒนาเครือข่ายการท่องเที่ยวเช่น เทศบาลตำบลหนองน้อย สำหรับบทบาทขององค์กรบริหารส่วนจังหวัดชัยนาทได้พยายามหนุนช่วยในบางพื้นที่ เช่น องค์กรบริหารส่วนตำบลมะขามเฒ่า ในระดับอำเภอพบว่า ในพื้นที่อำเภอวัดสิงห์ และอำเภอหันคามีการหนุนช่วยเครือข่ายของเทศบาลตำบล และองค์กรบริหารส่วนตำบลในพื้นที่ มีการตื่นตัวและมีส่วนร่วมของภาคประชาชนที่หลากหลาย เห็นได้จากผลการวิเคราะห์การสนทนากลุ่ม (Focus Group) ที่ทำการองค์กรบริหารส่วนตำบลหันคา ซึ่งผู้เข้าร่วมมีความกระตือรือร้น และมีความผูกพันกับผู้บริหารของเทศบาลตำบลมาก ทำให้เห็นแนวโน้มและความเป็นไปได้ที่เครือข่ายจะพัฒนาเติบโต และเข้มแข็งในอนาคต ในขณะที่เดียวกันยังพบว่า ทุกส่วนที่เกี่ยวข้องต่างตระหนักความสำคัญ ว่าการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวยากที่จะดำเนินการโดยหน่วยงานเชิงเดียว และต้องการพัฒนา เพื่อแก้ปัญหาความร่วมมือ

ผลงานวิจัยตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 3 เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการบริหารจัดการการท่องเที่ยวขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้ทุกระดับ ให้สอดคล้องกับความต้องการของนักท่องเที่ยว และสามารถอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวให้มีความยั่งยืน ในงานวิจัยนี้ได้ศึกษาแนวทางการพัฒนาในด้านต่างๆ โดยได้วิเคราะห์แนวทางในการพัฒนาทั้ง 7 ด้าน คือ (1) ด้านศักยภาพ/ความสามารถ (2) ด้านการจัดการความรู้ (3) ด้านการบูรณาการนโยบาย แผนงาน โครงการ (4) ด้านการบริหารงบประมาณและการจัดเก็บรายได้ (5) ด้านการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ (6) ด้านการบริหารจัดการเครือข่ายในการท่องเที่ยวและพัฒนาเครือข่ายสถาบันการศึกษาในพื้นที่และชุมชน (7) ด้านการตลาดและการประชาสัมพันธ์ โดยในงานวิจัยได้เสนอแนวทางการพัฒนาเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) ในหลายด้าน คือ

แนวทางพัฒนาโดยเชื่อมโยงการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวที่องค์กรบริหารส่วนจังหวัดชัยนาทรับผิดชอบ เช่น สวนนก พิพิธภัณฑ์ปลาน้ำจืด กับแหล่งท่องเที่ยวอื่นๆ รวมทั้งเทศบาลตำบลและองค์กรบริหารส่วนตำบลอื่นๆ เพื่อให้เกิดการหนุนช่วยกันและกัน เกิดพลังในการกระตุ้นให้นักท่องเที่ยวกลับมาท่องเที่ยวซ้ำอีก โดยใช้สถานที่ท่องเที่ยวที่มีความหลากหลายมาดึงดูดใจ ส่งเสริมการประสานงานและกระตุ้นให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดชัยนาท เข้าใจถึงบทบาท และ ความสำคัญในการบูรณาการยุทธศาสตร์ แผนโครงการ งบประมาณร่วมกับ อบจ. ชัยนาทและจังหวัด โดยสร้างความเชื่อมั่นให้เห็นว่าการบูรณาการสามารถทำได้และพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวได้อย่างเป็นรูปธรรม อย่างมีจังหวะก้าวพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวโดยเน้นกิจกรรมการเรียนรู้เพิ่มขึ้นควบคู่กับการพัฒนาด้านอาคารสถานที่ และสภาพแวดล้อมเชิงอนุรักษ์ เนื่องจาก หากโน้มเอียงพัฒนาอาคารสถานที่และโครงสร้างพื้นฐานเป็นหลัก จะส่งผลให้คุณค่าทางศิลปวัฒนธรรมดั้งเดิมไม่ได้แสดงออกอย่างเต็มที่ มีผลกระทบต่อการพัฒนาความรู้ ความคิด และจิตสำนึก ควรส่งเสริมการบูรณาการเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และสร้างสำนึกรักถิ่น

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรส่งเสริมให้มีการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวใหม่ๆ เพิ่มขึ้นในบางพื้นที่ เช่น องค์กรบริหารส่วนตำบลหันคา ซึ่งมีความพร้อมทางด้านความคิด ชุมชนมีความพร้อมต้องการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว แต่ยังไม่มีความก้าวหน้า โดยการพัฒนาด้านศักยภาพนั้นมุ่งเน้นบางพื้นที่ซึ่งมีศักยภาพด้านแหล่งท่องเที่ยวดีอยู่แล้ว แต่บทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นยังไม่ชัดเจนและยังไม่เป็นระบบ ทำให้การหนุนช่วยอาจไม่สอดคล้องความต้องการ จึงควรปรับโดยสื่อสารกันมากขึ้น เช่น กรณีของวัดบ้านเข็ญ และวัดบรมธาตุ และควรพัฒนาการสื่อสารแหล่งเรียนรู้ให้นักท่องเที่ยวและคนในชุมชนเพื่อให้เกิด

จินตภาพถึงความรุ่งเรืองหรือเรื่องราวที่เกิดขึ้นในอดีต (Story) ซึ่งแม้มีหลักฐานทางวัตถุน้อย แต่อาศัยคำบอกเล่าจากผู้อาวุโสในชุมชน หรือให้มีศิลปินวาดภาพอาจทำเป็นลายเส้น หรือภาพสีต่างๆ

นอกจากนี้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรส่งเสริมให้มีการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวใหม่ๆ เพิ่มขึ้นในบางพื้นที่เช่น องค์การบริหารส่วนตำบลหันคา ซึ่งมีความพร้อมทางด้านความคิด ชุมชนมีความพร้อม ต้องการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว แต่ยังไม่มีความก้าวหน้า ในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวหน่วยงานที่เกี่ยวข้องภายนอก ควรหนุนช่วย เช่น เกาะเมืองนั้นมีความน่ากลัวว่าเป็นเมืองลับแล มีกระซังตัวใหญ่ อาจทำให้เรือล่มได้ ทำให้ไม่มีคนกล้าพิสูจน์ ไม่ค่อยมีใครกล้าข้ามไป

แนวทางการพัฒนาเมื่อวิเคราะห์จากองค์ประกอบทางการท่องเที่ยว โดยนำความเห็นจากบทสัมภาษณ์ และการสนทนากลุ่ม (Focus Group) ตัวแทนนักธุรกิจ ร้านอาหาร และอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องมาเสริมการวิเคราะห์ในแต่ละด้าน ได้แนวทางการพัฒนาด้านที่พัก โรงแรม ควรนำผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง กับ กลยุทธ์การตลาด และการประชาสัมพันธ์ท่องเที่ยวจังหวัดชัยนาท ที่ได้ศึกษาเกี่ยวกับการสำรวจความคิดเห็นด้านปัจจัยในการตัดสินใจเลือกโรงแรม และสถานที่พัก ซึ่งพบว่าการตัดสินใจเลือกสถานที่พักแรม 5 อันดับแรกที่นักท่องเที่ยวให้ความสำคัญ คือ (1) ความมีมนุษยสัมพันธ์ของพนักงาน (2) ความสุภาพอ่อนน้อมของพนักงาน (3) ราคาห้องพัก (4) การคมนาคมไป-มาสะดวก และสถานที่จอดรถ และ (5) คือความสะดวกสบายของภายในและภายนอกห้องพัก ความรวดเร็วของการบริการ เช่น รถรับ-ส่งบริการนำเที่ยว สำหรับด้านการคมนาคมขนส่ง ควรส่งเสริมให้มีรถรับจ้างบริการผ่านแหล่งท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น เพื่ออำนวยความสะดวก ก่อนถึงทางเลี้ยวเข้าจังหวัดชัยนาท ควรมีจุดพักรถและข้อมูลให้ตัดสินใจก่อนเลี้ยวรถเข้ามาเที่ยวจังหวัดชัยนาท ในส่วนหน่วยงานส่งเสริมการท่องเที่ยว ควรมีการประสานงานร่วมกันมากกว่า

นี้ ทั้งในด้านประสานแผน ประสานงบประมาณ โดยกำหนดเป็นวาระเฉพาะ

นอกจากนี้งานวิจัยยังพบว่า ในจังหวัดชัยนาทมีวัฒนธรรมที่มีคุณค่ามากมาย ทั้งวัฒนธรรมด้านศิลปกรรมในวัด ด้านศาสนา คัมภีร์โบราณ ผ้าทอพื้นเมือง แต่ยังขาดการบริหารจัดการและเผยแพร่อย่างเป็นระบบ จึงควร จัดการประชุมการจัดแสดงสินค้า ของที่ระลึก ที่พัก การเดินทาง และควรให้จังหวัดชัยนาทเป็นแหล่งการประชุมและศูนย์เรียนรู้ด้านผลิตภัณฑ์ทางการเกษตร เช่น ข้าวป๊วยชีวภาพ โรงเรียนชาวนา การผลิตนม ทำให้การเข้าถึงผลิตภัณฑ์ทำได้ง่ายขึ้น โดยมีสินค้าจำหน่ายในแหล่งท่องเที่ยวแต่ละแห่ง มีผ้าทอปริมาณเพียงพอในการกระจายไปวางจำหน่ายแนวทางการพัฒนาเครือข่ายระหว่างภาครัฐกับภาคเอกชน ภาครัฐควรเสริมขวัญกำลังใจ และการสนับสนุนให้กับภาคเอกชนในรูปแบบต่างๆ เพิ่มขึ้นทั้งด้านการแลกเปลี่ยนความรู้ พัฒนาบุคลากร และแก้ปัญหาด้านขั้นตอนของระบบราชการ ที่ผ่านมามาภาคเอกชนหลายองค์กรต้องพึ่งตนเองมาโดยตลอด สำหรับแนวทางการสร้างความสมดุล ระหว่างเจ้าบ้าน (Host) ซึ่งประกอบด้วยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ชุมชน องค์กรภาคีภาครัฐ และเอกชน กับนักท่องเที่ยวผู้มาเยือน (Guest) งานวิจัยพบว่า ยังขาดความสมดุลระหว่างการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวกับนักท่องเที่ยวในหลายด้าน โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านบุคลากร มัคคุเทศก์ท้องถิ่น จึงต้องการการสนับสนุนด้านการให้คำปรึกษา บทเรียนในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว และควรส่งเสริมให้จัดอบรมผู้ที่มีความรู้ชุมชนเกี่ยวกับสถานที่ท่องเที่ยว ซึ่งในชุมชนมีผู้ที่มีความรู้อยู่แล้ว ก็ยังต้องการให้มีการจัดอบรมอีก เพื่อเป็นการเพิ่มความรู้อื่นๆ และควรมีการจัดตั้งเจ้าหน้าที่เกี่ยวกับการท่องเที่ยว

นอกจากนี้ควรมีการสรุปประเมินผลการท่องเที่ยวอย่างเป็นระบบต่อเนื่อง ควรมีการเก็บสถิติ เพื่อให้สามารถประเมินจำนวนนักท่องเที่ยวที่

เพิ่มขึ้น และสามารถรับรู้ความต้องการที่แท้จริงของนักท่องเที่ยว

ในส่วนแนวทางในการพัฒนาความสามารถในการอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวให้มีความยั่งยืน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดชัยนาทควรพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวอย่างมีทิศทาง ไม่เน้นพัฒนาสิ่งปลูกสร้างจนทำให้ส่งผลกระทบต่อการเรียนรู้วิถีชีวิต อันเป็นรากฐานเดิม นอกจากนี้ควรพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวรองที่มีความหลากหลาย ให้เป็นที่รู้จักและมีการวางแผนการพัฒนาเชิงอนุรักษ์ที่มีความยั่งยืน และมีทิศทางการพัฒนาที่มีพื้นฐานอยู่บนความเข้าใจของ อปท.

ทั้งนี้แนวทางในการพัฒนาความสามารถในการบริหารจัดการให้สอดคล้องกับความต้องการของนักท่องเที่ยว การท่องเที่ยวจังหวัดชัยนาทควรใช้จุดขายทางการตลาด เป็นการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ เพื่อตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยว โดยควรค้นหาท่องเที่ยวใหม่ๆ ในจังหวัดมาทำการตลาดเพิ่มเติม

ในส่วนแนวทางการพัฒนาระบบฐานข้อมูลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดชัยนาท ควรพัฒนาระบบฐานข้อมูล ติดตามประเมินผลการท่องเที่ยวอย่างต่อเนื่องเพิ่มขึ้น สำหรับแนวทางการบริหารจัดการเครือข่ายในการท่องเที่ยวและพัฒนาเครือข่ายกับสถาบันการศึกษาในพื้นที่และชุมชน กรณีเทศบาลตำบลหนองน้อยเป็นพื้นฐานและรูปแบบที่ดี ในการพัฒนาเครือข่าย และควรมีการพัฒนาเครือข่ายขององค์กรต่างๆ ทั้งภาครัฐ เอกชน และชุมชนในพื้นที่ร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อให้เป็นการเสริมขวัญกำลังใจ และรับรู้ข้อมูลข่าวสาร และควรส่งเสริมให้วัดหรือแหล่งท่องเที่ยวที่มีวิถุชุมชนนำข้อมูล และจัดทำรายการที่เกี่ยวกับการประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยวอื่นๆ ในจังหวัดด้วย

แนวทางการพัฒนาเครือข่ายการมีส่วนร่วมกับประชาชนในพื้นที่ ควรมีการถวายนความรู้แก่พระสงฆ์ด้านการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว และการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยว และจัดเวที

เรียนรู้ให้แก่ชุมชน รวมทั้งอบรมมัคคุเทศก์เพื่อสร้างจิตสำนึกรักถิ่น และความร่วมมือในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

สำหรับแนวทางการพัฒนาด้านกฎหมาย จากการวิจัยพบว่า ควรส่งเสริมให้มีการจัดการความรู้ และการนำกฎหมายที่มีอยู่มาใช้ให้เกิดประโยชน์เพิ่มขึ้น และจะทำให้การใช้กฎหมายมีความยืดหยุ่น โดยไม่ส่งผลกระทบต่อการบริหารจัดการ ทั้งด้านความคล่องตัวในการบริหารการเงิน บุคลากร และอื่นๆ และควรดูแลให้การใช้กฎหมายเป็นไปอย่างเสมอภาค เท่าเทียมระหว่างพื้นที่ที่เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีเขตเชื่อมต่อของจังหวัดชัยนาทกับจังหวัดสุพรรณบุรี

แนวทางการพัฒนาการจัดทำสื่อประชาสัมพันธ์ควรใช้การบูรณาการงบประมาณ และผลิตร่วมกันของหลายหน่วยงาน สื่อที่สำคัญสื่อหนึ่งคือ เคเบิลทีวี ซีดีซีเคเบิล ควรมีการจัดการความรู้ Knowledge Management (KM) ให้มีคนดูแลเก็บรวบรวม เป็นคลังข้อมูล โดยขอความร่วมมือจากนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา เพื่อจัดทำเนื้อหาที่สามารถสืบทอดไปอย่างยั่งยืน และควรเสริมสร้างความเข้มแข็งของเครือข่ายกลุ่มต่างๆ ในจังหวัดชัยนาทอย่างต่อเนื่อง เพื่อว่า แม้มีการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหาร งานด้านการท่องเที่ยวสามารถสานต่อไปได้

ปัจจุบันจังหวัดชัยนาทมีการเปลี่ยนแปลงพัฒนาด้านการประชาสัมพันธ์ จากเมื่อก่อนไม่มีปฏิทินการท่องเที่ยว ปัจจุบันนี้มีการแก้ไขควรส่งเสริมให้ใช้กลยุทธ์ความร่วมมือกับจังหวัดใกล้เคียง และควรเสริมขวัญกำลังใจให้กับภาคเอกชนที่ต้องพึ่งตนเองในทุกด้าน รวมทั้งส่งเสริมด้านการตลาด

สำหรับแนวทางการพัฒนาด้านการตลาดและการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวจังหวัดชัยนาท เพื่อบูรณาการทั้งด้านแนวคิด วิสัยทัศน์ ยุทธศาสตร์ กลยุทธ์ รวมทั้งงบประมาณอย่างแท้จริงเพิ่มขึ้น งานวิจัยพบว่า ควรจัดทำแผนร่วมระหว่างจังหวัดกับอปท.ทุกระดับ รวมทั้ง อบจ. แยกการประชุมเป็น

วาระเฉพาะการท่องเที่ยว โดยมีตัวแทน อปท. จังหวัดชัยนาท 60 แห่ง และ อบจ. 1 แห่ง เข้าร่วม

สำหรับแนวทางการพัฒนาการประชาสัมพันธ์ของจังหวัด ผู้ให้ข้อมูลสำคัญเห็นว่าควรปรับเพิ่มข้อมูลทุกด้านของการท่องเที่ยว รวมทั้งเว็บไซต์ของจังหวัด จัดให้มีวางพัฒนาระบบ ปรับข้อมูลให้ทันสมัยอย่างต่อเนื่อง มีป้ายบอกทางไปแหล่งท่องเที่ยวที่ชัดเจน และส่งเสริมการใช้สื่อเพื่อประชาสัมพันธ์สื่อบุคคล และพัฒนาการตลาดโดยเชื่อมโยงการตลาดกับกลุ่มจังหวัดอื่นๆ และจำเป็นต้องใช้มีคฤศกที่เป็คนในพื้นที่ รวมทั้งพัฒนาการจัดข้อมูลสารสนเทศ เช่น ซิมการ์ด คือสื่ออย่างหนึ่งผ่าน sms และพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวก เช่นการบริการรถ มีศูนย์บริการสำคัญๆ ในพื้นที่ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรสนับสนุนการทำประชาสัมพันธ์วัดต่างๆ ในพื้นที่ ทั้งด้านการจัดทำป้าย การทำแผ่นพับ การทำหนังสือเพื่อเผยแพร่แหล่งเรียนรู้

นอกจากนี้ยังพบว่าอปท. ควรพัฒนาให้มีการบูรณาการงบประมาณโดยใช้แนวคิดจัดทำแผนร่วม และใช้งบประมาณร่วม เช่น งบประมาณจากจังหวัด 40 % อบจ. 40 % เทศบาลตำบลหรือ อบต. 20 % ซึ่งในจังหวัดชัยนาทดำเนินการเฉพาะด้านกีฬา แต่สำหรับด้านการท่องเที่ยวยังไม่เคยดำเนินการ ซึ่งควรริเริ่มดำเนินการเพราะจะสามารถแก้ไขการขาดแคลนงบประมาณ และดำเนินการโครงการใหญ่ๆ เพิ่มขึ้น ทั้งนี้แต่ละหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะต้องเปิดกว้าง ยอมรับให้หน่วยงานอื่นๆ เข้าไปมีส่วนร่วมเพิ่มขึ้น โดยปรับเปลี่ยนวิธีคิดจากที่คิดว่าพื้นที่ของตนจะดำเนินการด้วยตนเอง มาเป็นการทำงานร่วมกัน โดยแนวทางพัฒนาเหล่านี้เสนอโดยบุคคลและหน่วยงานในพื้นที่ที่มีความเข้าใจปัญหา และเห็นความเป็นไปได้ในการแก้ไขปัญหา และเพื่อให้แนวทางการพัฒนามีข้อเสนอที่มีคุณค่าเพิ่มขึ้นต่อการนำไปประยุกต์ใช้ ในงานวิจัยนี้ได้จัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ โดยเชิญวิทยากรที่มีประสบการณ์ในการแก้ปัญหาในด้านต่างๆ ของการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวของตำบลสามชุก

จังหวัดสุพรรณบุรี และพิพิธภัณฑิ์โป่งมะนาว จังหวัดลพบุรี ซึ่งสรุปแนวทางพัฒนาในด้านต่างๆ คือระยะทางและที่ตั้งของสถานที่ท่องเที่ยวสามารถแก้ไขได้หากบริหารจัดการได้ดี นอกจากนี้ยังให้บทเรียนในการบริหารจัดการ โดยอาศัยการมีส่วนร่วมของโรงเรียนและท้องถิ่นได้อย่างดี มีการอบรมมัคคุเทศก์น้อยที่ได้ผล การทำเครือข่ายกับหน่วยงานต่างๆ อย่างมีกลยุทธ์ ประชาสัมพันธ์เชิงรุกไปยังหน่วยงานต่างๆ ที่สำคัญทั่วประเทศ ทำให้กระทรวงศึกษาธิการให้ความสำคัญเป็นแหล่งเรียนรู้ ประธานการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยเชิญบุคคลสำคัญไปเยี่ยมชม ทำให้สื่อตามไปประชาสัมพันธ์ ประธานกบองคกร สสส.และองค์กรอื่นๆ การจัดทำแผ่นพับ และนำไปเผยแพร่ วิธีการนำเสนอเพื่อขอรับทุนที่น่าสนใจและดึงดูดใจ การดึงงบประมาณได้จำนวนมาก การจัดเก็บรวบรวมสถิติต่างๆ ของการท่องเที่ยว ทำให้ของบประมาณได้ง่าย ผู้เข้าร่วมมีความประทับใจ และได้รับประสบการณ์ที่จะนำไปประยุกต์ใช้ในพื้นที่ของตน และเชื่อมต่อกันเพื่อประสานงานแลกเปลี่ยนรวมทั้งพัฒนาเป็นเครือข่ายการเรียนรู้ต่อไป

6. การอภิปรายผล (Discussion)

ผลการวิจัยพบว่างานวิจัยนี้ มีทั้งความสอดคล้องและแตกต่างกันกับการวิจัยเรื่องศักยภาพและความต้องการในการวางแผนและจัดการท่องเที่ยวขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ชุกลีน อุ่นวิจิตร และคณะ, 2543) ซึ่งผลการวิจัยด้านศักยภาพในการจัดการท่องเที่ยวขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดังกล่าว ในภาพรวมพบว่าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) ส่วนใหญ่มีศักยภาพในการบริหารจัดการการท่องเที่ยวอยู่ระดับน้อย มีศักยภาพระดับปานกลางเพียงสี่เรื่อง คือ นโยบายและยุทธศาสตร์การพัฒนาการท่องเที่ยวจังหวัด วิสัยทัศน์การท่องเที่ยวของผู้นำ ความพร้อมของบุคลากรในการทำงานร่วมกับชุมชน และความร่วมมือในการพัฒนาท้องถิ่นของประชาชน ส่วนศักยภาพด้านอื่นๆ พบว่าอยู่ในระดับน้อย และ

น้อยที่สุดในด้านบทบาทในการวางแผนจัดการท่องเที่ยวขององค์การบริหารส่วนท้องถิ่นในภาพรวม อปท.มีบทบาทในการจัดการท่องเที่ยวในทุกเรื่อง แต่บทบาททางการท่องเที่ยวขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีอยู่ในปัจจุบันทั้งหมดอยู่ในระดับน้อย และน้อยที่สุด โดย อปท.ส่วนใหญ่มีบทบาทด้านการดูแลแหล่งท่องเที่ยว อปท.วางบทบาทของตนเองเป็นผู้ประสานงาน ดังนั้น บทบาทในการบริหารจัดการในการบริการทางการท่องเที่ยว เช่นการจัดพาหนะ การจัดบริการเสริม ฯลฯ จึงมีอยู่น้อย ด้านความต้องการในการวางแผนและพัฒนาไกลไกลการจัดการท่องเที่ยวขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

แต่สำหรับ ในงานวิจัยเรื่องความสามารถในการบริหารจัดการองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดชัยนาทนี้ พบว่างานวิจัยนี้มีความแตกต่างกับงานวิจัยดังกล่าว โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านความสามารถในการจัดการการท่องเที่ยวขององค์การบริหารส่วนท้องถิ่นในเขตจังหวัดชัยนาท โดยภาพรวมพบว่า ส่วนใหญ่มีความสามารถการบริหารจัดการการท่องเที่ยวอยู่ในระดับปานกลาง มีส่วนน้อยที่มีระดับมาก และส่วนน้อยที่มีระดับน้อย ส่วนที่มีความสามารถระดับมากคือ องค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาลตำบลวัดสิงห์ องค์การบริหารส่วนตำบลหันคา ส่วนความสามารถที่มีระดับปานกลางคือ เทศบาลตำบลแพรกศรีราชา เทศบาลตำบลบ้านเขย็น เทศบาลตำบลหนองน้อย โดยภาพรวมองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตจังหวัดชัยนาทให้ความสำคัญเชิงนโยบายและยุทธศาสตร์ วิสัยทัศน์ในระดับมาก (องค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาลตำบลวัดสิงห์ เทศบาลตำบลหันคา เทศบาลตำบลหนองน้อย) ส่วนระดับปานกลาง ได้แก่ (เทศบาลตำบลบ้านเขย็น อบต.มะขามเฒ่า) และที่อยู่ในระดับน้อยคือ เทศบาลตำบลชัยนาท เทศบาลตำบลแพรกศรีราชา ศักยภาพในการจัดสรรงบประมาณ และการบูรณาการงบประมาณ ส่วนใหญ่อยู่ในระดับน้อย ที่อยู่ในระดับมาก ได้แก่ องค์การบริหารส่วนจังหวัด

เทศบาลตำบลบ้านเขย็น และเทศบาลตำบลหันคา การจัดการความรู้ส่วนใหญ่ภาพรวมอยู่ในระดับน้อย การมีส่วนร่วมของประชาชนส่วนใหญ่ อยู่ในระดับน้อย พื้นที่ที่มีระดับมากคือ เทศบาลตำบลหันคา เทศบาลตำบลวัดสิงห์และเทศบาลตำบลหนองน้อย ส่วนที่มีระดับปานกลางคือ องค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยนาท และเทศบาลตำบลบ้านเขย็น สำหรับในด้านบทบาทการประสานงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้านการท่องเที่ยวในจังหวัดชัยนาทพบว่าส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลาง และน้อย

นอกจากนี้ ผลวิจัยนี้ยัง มีทั้งความสอดคล้องและแตกต่างจากงานวิจัยเรื่องศักยภาพและความต้องการในการวางแผนและจัดการท่องเที่ยวขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ชุกกลิ่น อนุวิจิตร, 2543) ที่ผลวิจัยดังกล่าวพบ กลุ่มของปัญหาของอปท.มีปัญหาทั้ง 7 ด้าน (1) แผน/ยุทธศาสตร์ การพัฒนาการท่องเที่ยว (2) กฎหมายที่ควบคุมการปฏิบัติงานด้านต่างๆ ที่ไม่เอื้อต่อการพัฒนาการท่องเที่ยว (3) การสนับสนุนจากหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชนมีน้อย รวมถึงการขาดเครือข่ายทางการท่องเที่ยว (4) ภาคประชาชนยังมีส่วนร่วมไม่เต็มที่ (5) ขาดการประสานงานระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง (6) ความรู้ด้านการท่องเที่ยวของผู้นำ ของบุคลากรและของประชาชนมีจำกัด (7) ขาดงบประมาณสนับสนุนจากภายในและภายนอก แต่สำหรับในงานวิจัยนี้ในพื้นที่จังหวัดชัยนาท ศักยภาพและความต้องการในการพัฒนาการท่องเที่ยวของ อปท.ที่เกี่ยวข้องกับข้อจำกัดปัญหาและอุปสรรคมีความสอดคล้องกันเฉพาะในการจัดประเภทของปัญหา อุปสรรคและมีความต่างกันในการจัดลำดับความสำคัญของปัญหา โดยในงานวิจัยนี้ได้ทำการวิเคราะห์จัดลำดับปัญหาอุปสรรคในแต่ละด้าน เพื่อให้เข้าใจว่าปัญหาอุปสรรคใดเป็นปัญหาร่วม ที่ อปท.ควรให้ความสำคัญเป็นอันดับต้นๆ และปัญหาใดเป็นปัญหาเฉพาะพื้นที่สรุปผลเรียงตามลำดับได้ดังนี้ คือ ปัญหาร่วม (1) ขาดงบประมาณ (2) การจัดการความรู้ของผู้นำ

บุคลากร และประชาชนมีจำกัด (3) การสนับสนุนจากภาครัฐ และภาคเอกชนมีน้อย รวมถึงการขาดเครือข่ายทางการท่องเที่ยว (4) ภาคประชาชนยังมีส่วนร่วมน้อย (5) แผนยุทธศาสตร์การพัฒนาการท่องเที่ยวยังขาดการบูรณาการแผน และผลักดันให้แผนมีผลในทางปฏิบัติ (6) ขาดการประสานงานระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง (7) กฎหมายที่ควบคุมการปฏิบัติงานไม่เอื้อต่อการปฏิบัติงานด้านการท่องเที่ยว ในเรื่องนี้โดยส่วนใหญ่อปท.ในจังหวัดชัยนาท เห็นว่า กฎหมายเอื้ออยู่แล้วแต่ขึ้นอยู่กับท้องถิ่นจะให้ความสำคัญเพียงใด และควรผลักดันให้มีการใช้กฎหมายอย่างเป็นธรรมและเสมอภาค และยังได้ให้ความเห็นเกี่ยวกับ แนวทางการพัฒนากลยุทธ์การตลาด และการประชาสัมพันธ์อย่างหลากหลาย สำหรับแนวทางการวางแผนและการจัดการท่องเที่ยวที่เหมาะสมของจังหวัดชัยนาทมีข้อเสนอที่มีความสอดคล้องกับงานวิจัยดังกล่าว เฉพาะในด้านการส่งเสริมความรู้ ความเข้าใจ การพัฒนาแผน การวางแผนการท่องเที่ยว ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของภาคีต่างๆ รวมทั้งภาคประชาชน และให้การสนับสนุนงบประมาณในการพัฒนาการท่องเที่ยว ส่วนที่มีความแตกต่างคือ องค์ปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดชัยนาทส่วนใหญ่ไม่ได้มีข้อเสนอในการปรับโครงสร้างองค์กรให้เอื้อต่อการท่องเที่ยว แต่ต้องการให้มีกลไกในการประสานงานและบูรณาการด้านการท่องเที่ยว นอกจากนี้ในงานวิจัยนี้ยังได้เสนอแนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในแต่ละด้านอย่าง เป็นรูปธรรม สามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้

ทั้งนี้ผลการวิจัยนี้ยังมีความสอดคล้องกับงานวิจัยเรื่อง ความต้องการมีส่วนร่วมในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของประชาชนตำบลแม่ทราย อำเภอธวัชบุรี จังหวัดแพร่ (กฤษณา ยะการ, 2543) ในส่วนที่ประชาชนในจังหวัดชัยนาทส่วนใหญ่มีอาชีพเกษตรกรรม ดังนั้นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและตัวแทนหน่วยงานต่างๆ จึงเสนอให้มีการส่งเสริมเกษตรกรรมแบบธรรมชาติในพื้นที่และ

พัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ โดยเห็นว่าควรสรุปบทเรียนจากจุดอ่อนที่เกิดขึ้นในบางพื้นที่ที่มุ่งพัฒนาด้านสภาพแวดล้อม และพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวสำคัญ โดยขาดความคำนึงถึงการอนุรักษ์สิ่งปลูกสร้างที่เป็นศิลปวัฒนธรรมโบราณ และยังมี ความสอดคล้องในประเด็นของความต้องการ การจัดอบรมให้ความรู้แก่ประชาชนในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ การพัฒนาทักษะการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยว รวมทั้งการบริหารจัดการพิพิธภัณฑสถานท้องถิ่น และการบริหารจัดการตลาดน้ำ รวมทั้งธุรกิจชุมชนอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง งานวิจัยนี้ยังมีความสอดคล้องกับงานวิจัยเรื่อง ความต้องการและความพร้อมของประชาชนในท้องถิ่นในการเข้าร่วมพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในเขตอุทยานแห่งชาติแม่ปิง อำเภอ ลี้ จังหวัด ลำพูน (วีระชัย มงคล, 2542) ในส่วนที่เกี่ยวกับ แนวทางการพัฒนาการสื่อสาร การประชาสัมพันธ์อย่างต่อเนื่อง และมีประสิทธิภาพ รวมถึงแนวทางการส่งเสริมพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว เฉพาะพื้นที่ให้เป็นที่รู้จักด้วย แต่มีความแตกต่างตรงที่ ในงานวิจัยนี้ไม่ได้มีข้อเสนอเกี่ยวกับการจัดตั้ง องค์กรหรือกลไกที่ทำหน้าที่ในการสร้างความปลอดภัยแก่นักท่องเที่ยว เนื่องจากจังหวัดชัยนาทเป็นจังหวัดที่มีความสงบ สันติ และมีความปลอดภัยอยู่แล้ว ดังนั้นจึงมีเพียงข้อเสนอให้มี องค์กรประสานงานองค์กรภาคีต่างๆ เพื่ออำนวยความสะดวกด้านข้อมูลและเส้นทางแก่นักท่องเที่ยว เป็นสำคัญ และในงานวิจัยนี้ได้เสนอแนวทางการพัฒนาการตลาดและการประชาสัมพันธ์เชิงบูรณาการไว้เป็นระบบอย่างเป็นรูปธรรม

นอกจากนี้ ผลการวิจัยยังมีความสอดคล้องกับงานวิจัย การเสริมบทบาทของ อบต.ในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว: กรณีศึกษา อบต.บ้านเปิดกับบึงหนองโคตร อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น (กังสดาล ภูสิงหา, 2542) ในประเด็นที่ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นส่วนใหญ่ขาดงบประมาณสนับสนุนจากภาครัฐและเมื่อสัมภาษณ์ ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวของจังหวัดชัยนาทมี

ข้อเสนอแนะให้พัฒนาในหลายด้าน ทั้งด้านการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว การให้ข้อมูลข่าวสาร การตลาดและการประชาสัมพันธ์ ทั้งนี้ผลที่ได้ยังมีความสอดคล้องกับหลักทฤษฎีศักยภาพ การแพร่กระจาย และการพัฒนา โดยนำความรู้ความเข้าใจการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวมาเผยแพร่ และแลกเปลี่ยนความรู้ ผลที่ได้จากการวิจัยเป็นการสนับสนุนให้เห็นว่า อปท. จังหวัดชัยนาทมีความต้องการพัฒนาศักยภาพการจัดการความรู้ด้านการท่องเที่ยวในทุกระดับ และผลจากการฝึกอบรมในกระบวนการวิจัย ส่งผลให้ขวัญกำลังใจและความกระตือรือร้นและการพัฒนาเครือข่ายของอปท. ทั้งภายในจังหวัดและระหว่างจังหวัดเพิ่มขึ้น โดยในงานวิจัยนี้ได้รวบรวมและวิเคราะห์ความเห็นเชิงลึกขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดชัยนาท ในการส่งเสริมการระดมความร่วมมือ ทรัพยากรและกระบวนการที่ใช้ในการปลูกจิตสำนึกในการรักท้องถิ่น มีส่วนร่วมในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเพิ่มขึ้นไว้อย่าง

งานวิจัยนี้ยังมีความสอดคล้องกับงานวิจัยเรื่อง การศึกษาเปรียบเทียบเชิงพื้นที่เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่น ในการอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวประเภทมรดกทางวัฒนธรรม: กรณีศึกษาอุทยานประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา (อนันต์ สุรพัฒน์, 2541) ในส่วนที่ประชาชนมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวประเภทมรดกทางวัฒนธรรม ในระดับน้อย และผลงานวิจัยในจังหวัดชัยนาทยังพบว่า กลุ่มผู้สูงอายุในบางพื้นที่มีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมท้องถิ่นมาก เห็นได้จาก กลุ่มผู้สูงอายุเทศบาลตำบลวัดสิงห์ และกรรมการวัด กรรมการชุมชนต่างๆ ประธานกลุ่มอาชีพทางวัฒนธรรม แต่ในงานวิจัยนี้เป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพจึงไม่ได้มีตัวเลขเชิงปริมาณมาสนับสนุนความสัมพันธ์ระหว่างเพศ อาชีพ พื้นที่ ระยะเวลาในการอาศัย และความรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์ ทั้งนี้กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญในชัยนาทยังเห็นว่า การบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยว มีความต้องการผู้นำที่เข้มแข็ง ต้องการการจัดอบรม เพื่อสร้างจิตสำนึก

และใช้ความรู้ที่มีอยู่ในชุมชนอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมให้มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น ทั้งนี้เมื่อวิเคราะห์ด้านการบริหารจัดการข้อมูลข่าวสารในรูปของอิเล็กทรอนิกส์ที่เผยแพร่ผ่านเว็บไซต์ให้นักท่องเที่ยว ผลวิจัยพบว่า มีความแตกต่างกันของผลงานวิจัยเรื่อง โครงการวิจัยเรื่อง แนวทางพัฒนาระบบสารสนเทศ (ระบบบริการข้อมูล) เพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนในอุทยานแห่งชาติดอยอินทนนท์ (อิสระ ศิริไสยาสน์และคณะ, 2551) เนื่องจากงานวิจัยดังกล่าวสามารถใช้ระบบบริหารจัดการผ่านเว็บไซต์เพื่อแก้ปัญหานักท่องเที่ยวหลังไหลไปเที่ยวจำนวนมากได้ ซึ่งมีความแตกต่างกับจังหวัดชัยนาท ตรงที่การใช้เว็บไซต์เป็นไปเพื่อสื่อสาร ปฏิทินการท่องเที่ยว และ ข้อมูลประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยวโดยพื้นฐาน ซึ่งยังมีข้อจำกัดหลายด้าน ขาดการประสานงานที่เป็นระบบเป็นการใช้เว็บไซต์เพื่อให้ข้อมูลพื้นฐาน มากกว่าการนำไปแก้ปัญหาการบริหารจัดการเพื่อให้เกิดการวางแผนในการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยว ซึ่งในงานวิจัยนี้ได้เสนอแนวทางพัฒนาระบบข้อมูลให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้ใช้ทั้งส่วนหน่วยงานภาครัฐท้องถิ่น ประชาชนทั่วไป และนักท่องเที่ยว

งานวิจัยนี้ยังมีความสอดคล้องกับผลงานวิจัยเรื่อง ความพร้อมของผู้นำองค์กรการบริหารส่วนตำบลในการจัดการทรัพยากรการท่องเที่ยวเพื่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในจังหวัดเชียงราย. (ศิริพันธ์ุ ไพโรจน์รัตน์, 2543) ในส่วนที่การบริหารจัดการของผู้นำองค์กรบริหารส่วนตำบลต่อโครงการด้านการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ เป็นการบริหารเชิงรับ และเป็นการดำเนินการตามงบประมาณและศักยภาพที่มีอยู่เป็นส่วนใหญ่และวิจัยนี้ยังพบกรณีศึกษาเทศบาลตำบลที่สามารถประชาสัมพันธ์เชิงรุกได้ โดยใช้งบประมาณน้อยและเน้นสื่อสารผ่านเครือข่ายจังหวัดและภูมิภาค

นอกจากนี้ เมื่อวิเคราะห์ผลวิจัยนี้กับงานวิจัยเรื่อง กลยุทธ์การพัฒนาการตลาดและการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวจังหวัดชัยนาท

(วรรณาท ดวงอุดมและคณะ, 2553) ยังพบว่ามีความสอดคล้องกัน ทั้งในส่วนของความสำคัญและแนวทางที่จะต้องเร่งพัฒนาหลายด้าน ทั้งด้านศักยภาพ /ความสามารถ ด้านการจัดการความรู้ ด้านการบูรณาการนโยบาย แผนงาน โครงการ ด้านการบริหารงบประมาณและการจัดเก็บรายได้ ด้านการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ด้านการบริหารจัดการเครือข่ายในการท่องเที่ยวและพัฒนาเครือข่ายกับสถาบันการศึกษาในพื้นที่และชุมชน และด้านการตลาดและการประชาสัมพันธ์ โดยงานวิจัยนี้ได้มีบทบาทในการต่อยอดและเจาะลึกในมิติขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไว้อย่างรอบด้าน และมีหลายประเด็นสำคัญที่ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นๆ ทั้งในจังหวัดชัยนาท ซึ่งอยู่นอกพื้นที่การวิจัย และจังหวัดอื่นๆ ในภูมิภาคเดียวกันหรือภูมิภาคอื่นๆ สามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้ เช่น แนวทางในการแก้ไขปัญหาอุปสรรคในการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยว และแนวทางพัฒนาความสามารถในการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยว ทั้งด้านการบริหารจัดการในฐานะเจ้าบ้าน การพัฒนากิจกรรมเพื่อการเรียนรู้ควบคู่กับการพัฒนาสถานที่ และสภาพแวดล้อมเชิงอนุรักษ์ การบริหารงบประมาณ ในกรณีมีงบประมาณน้อย แหล่งท่องเที่ยวจะอย่างไรจึงสามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวได้ การสร้างจุดขายเพิ่มในแหล่งท่องเที่ยวเดิม และการเพิ่มสถานที่ท่องเที่ยวรองเพื่อจูงใจนักท่องเที่ยวให้เกิดการท่องเที่ยวซ้ำ ตลอดจนการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนหน่วยงานต่างๆ ให้มีประสิทธิผลยิ่งขึ้น

7. ข้อเสนอแนะ

7.1 ข้อเสนอแนะต่อภาครัฐ

1. ภาครัฐให้ความสำคัญสนับสนุนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในด้านการบริหารแหล่งท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น ทั้งด้านการบริหารจัดการความรู้ และงบประมาณ ไม่ควรให้พึ่งตนเองแต่ฝ่ายเดียว เพราะบางแห่งมีข้อจำกัดมาก ไม่สามารถดำเนินการได้

2. ภาครัฐส่งเสริมและถอดบทเรียนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่สามารถบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ที่มีความเข้มแข็งและเสริมสร้างแรงจูงใจในการนำมาประกันคุณภาพ และติดตามประเมินผล

7.2 ข้อเสนอแนะด้านอื่นๆ

1. จังหวัดควรส่งเสริมให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดชัยนาท ได้การบริหารงบประมาณในลักษณะ 3 ประสาน คือ จังหวัด องค์กรการบริหารส่วนจังหวัด และเทศบาลตำบลหรือองค์กรบริหารส่วนตำบล เพื่อแก้ปัญหาการขาดแคลนงบประมาณ และสามารถทำโครงการที่ใหญ่ขึ้นได้

2. จังหวัดควรจัดวาระการประชุมเกี่ยวกับการท่องเที่ยว เป็นวาระเฉพาะเพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้งจังหวัด ได้บูรณาการร่วมกันอย่างเป็นระบบ และมีทิศทาง

3. หน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว รวมทั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ควรพัฒนาการประสานงาน และเปิดกว้าง ยอมรับการดำเนินงานในลักษณะความร่วมมือจากภายนอกมากขึ้น

7.3 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรวิจัยเชิงปฏิบัติการเพื่อต่อยอดการวิจัยนี้ โดยนำแนวทางการพัฒนาที่ได้จากงานวิจัยไปทดลองดำเนินการในบางพื้นที่ เพื่อวิจัยผลความเปลี่ยนแปลงในด้านต่างๆ ทั้งด้านการบริหารจัดการของ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้งด้านการจัดการความรู้ การบูรณาการนโยบาย แผนงาน โครงการ การบริหารงบประมาณและการจัดเก็บรายได้ การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ การบริหารจัดการเครือข่ายในการท่องเที่ยวและพัฒนาเครือข่ายกับสถาบันการศึกษาในพื้นที่และชุมชน การตลาดและการประชาสัมพันธ์

2. ควรวิจัยในประเด็นที่เกี่ยวกับ การพัฒนาเพื่อแก้ไขปัญหา เช่น การพัฒนาการบริหารจัดการพิพิธภัณฑ์ท้องถิ่น การพัฒนาเครือข่ายการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน การพัฒนารูปแบบ

มัคคุเทศก์อาสาในชุมชนการพัฒนาสื่อเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ในแหล่งท่องเที่ยว โดยชุมชนมีส่วนร่วม ผลการวิจัยที่ค้นพบ บรรลุตามวัตถุประสงค์อย่างไร และเป็นประโยชน์ตามที่นำเสนอไว้ในความสำคัญของปัญหาอย่างไร แนวทางในการนำไปใช้ประโยชน์ ทำได้อย่างไร และมีข้อควรระวังอย่างไรบ้าง เป็นต้น

เอกสารอ้างอิง

- กฤษณา ยะการ. 2543. ความต้องการมีส่วนร่วมในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของประชาชนตำบลแม่ทราย อำเภอร่องวาง จังหวัดแพร่. เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- กังสตาล ภูสิงหา. 2542. การเสริมบทบาทของ อบต.ในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว: กรณีศึกษา อบต.บ้านเปิดกับบึงหนองโคตร อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น. ขอนแก่น: มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- จินตนา พงศ์ถิ่นทองงาม. 2543. การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเรื่องการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศคลองมหาสวัสดิ์และคลองโยงสำหรับสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม. นครปฐม: มหาวิทยาลัยมหิดล.
- ชุกกลิ่น อุณวิจิตร และคณะ. 2543. ความต้องการมีส่วนร่วมในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของประชาชนตำบลแม่ทราย อำเภอร่องวางจังหวัดแพร่. เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ชินรัตน์ สมสืบ. 2545. การศึกษาและพัฒนากระบวนการเรียนรู้เพื่อเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนกับองค์การบริหารส่วนตำบล. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ดิเรก ปัทมสิริวัฒน์และคณะ. 2543. ดัชนี่ชีวิตเชิง

คุณภาพของการทำงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น: กรณีศึกษาเทศบาลพิษณุโลก.

พิษณุโลก : มหาวิทยาลัยนเรศวร.

บริษัท ธู เตอะ ไลฟ์ คอมมิวนิเคชั่น จำกัด. 2548.

การศึกษาความคิดเห็นและทัศนคติของนักท่องเที่ยวและผู้ประกอบการธุรกิจที่มีต่อจังหวัดลพบุรี สระบุรี สิงห์บุรี และชัยนาท. กรุงเทพมหานคร : มปป.

พรชัย รัตมีแพทย์. 2541. หลักกฎหมายปกครองท้องถิ่นไทย. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

รวี หาญเผชิญและคณะ. 2542. โครงการแผนการปรับปรุงสิ่งแวดล้อมของเส้นทางท่องเที่ยว เส้นทางที่ 1 อุทยานแห่งชาติภูผาม่านและหมู่บ้านห้วยซ้อ. ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

วรรณารถ ดวงอุดมและคณะ. 2553. กลยุทธ์การตลาดและการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวจังหวัดชัยนาท. กรุงเทพมหานคร : สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ.

วีระชัย มงคลพันธ์. 2542. ความต้องการและความพร้อมของประชาชนในท้องถิ่นในการเข้าร่วมพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในเขตอุทยานแห่งชาติแม่ปิง อำเภอ ลี้ จังหวัด ลำพูน. เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัยร่วมกับจังหวัดชัยนาท. 2550. ผลงานวิจัยตามยุทธศาสตร์เพื่อการพัฒนาจังหวัดชัยนาท สรุปแนวทางการพัฒนา การจัดการการท่องเที่ยวจังหวัดชัยนาทสู่ความยั่งยืน: สรุปผลการวิจัยเชิงปริมาณเพื่อสร้างตราสินค้าร่วมของจังหวัดสิงห์บุรี. สระบุรี ชัยนาท. (2548).

สำนักงานจังหวัดชัยนาท. 2550. ยุทธศาสตร์จังหวัดชัยนาทเกี่ยวกับการท่องเที่ยว

กลยุทธ์และโอกาสในการสร้างโอกาสและกระจายรายได้.

ศิริพันธุ์ ไพโรจน์รัตน์. 2543. ความพร้อมของผู้นำองค์การบริหารส่วนตำบลในการจัดการทรัพยากรการท่องเที่ยวเพื่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในจังหวัดเชียงราย. เชียงใหม่ : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

อนันต์ สุรพัฒน์. 2541. การศึกษาเปรียบเทียบเชิงพื้นที่เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่นในการอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวประเภทมรดกทางวัฒนธรรม: กรณีศึกษาอุทยานประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

อิสระ ศิริไสยาสน์. 2551. โครงการวิจัย แนวทางพัฒนาระบบสารสนเทศ (ระบบบริการข้อมูล) เพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนในอุทยานแห่งชาติดอยอินทนนท์.